
Spis treści

Wprowadzenie	9
1. Narkomania w Polsce	19
1.1. Historia narkomanii w Polsce	19
1.1.1. Pierwsze fale narkomanii	19
1.1.2. Zjawisko politoksykomanii i polska heroina	20
1.1.3. Współczesne formy zażywania środków psychoaktywnych	22
1.2. Rozmiary zjawiska zażywania środków psychoaktywnych	24
1.3. Ocena zjawiska i uregulowania prawne	26
1.3.1. Zmiany w postrzeganiu stereotypu narkomana	26
1.3.2. Stosunek społeczeństwa do narkomanii	28
1.3.3. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii	29
Podsumowanie	32
Pytania do dyskusji	33
2. Wieloczynnikowe uwarunkowania narkomanii	34
2.1. Człowiek–narkotyk–środowisko	34
2.2. Rola czynników psychologicznych	36
2.2.1. Problemy okresu dojrzewania i dorostania	37
2.2.2. Potrzeba autonomii i rozwoju własnego „ja”	37
2.2.3. Presja grupy rówieśniczej	38
2.2.4. Ucieczka przed negatywnymi emocjami	39
2.2.5. Dążenie do nowej wizji rzeczywistości	40
2.3. Kulturowe uwarunkowania narkomanii	42
2.3.1. Strefy geograficzno-kulturowe narkomanii	42
2.3.2. Środki narkotyczne w obyczajowości	43
2.4. Narkomania jako zjawisko społeczne	44
2.4.1. Duchowe spełnienie za pomocą narkotycznej wizji	45
2.4.2. Idee pacyfistyczne w kulturze młodzieżowej	46

6 Spis treści

2.4.3. Zażywanie środków psychoaktywnych jako symbol przynależności do grupy	47
2.4.4. Narkomania przejawem trudności w socjalizacji ...	48
2.4.5. Reakcje społeczne na „kulturę narkotyków”	48
2.4.6. Współczesny obraz narkomanii	49
Podsumowanie	50
Pytania do dyskusji	51
3. Od eksperymentowania do uzależnienia	52
3.1. Definicje i terminy	52
3.1.1. Zażywanie środków psychoaktywnych	52
3.1.2. Nadużywanie środków psychoaktywnych	53
3.1.3. Uzależnienie od środków psychoaktywnych	53
3.1.4. Zmiana tolerancji środka psychoaktywnego	54
3.1.5. Objawy zespołu abstynencyjnego	54
3.1.6. Ostre zatrucia	55
3.1.7. Zaburzenia psychotyczne	56
3.1.8. Formy zażywania	56
3.2. Medyczne i psychologiczne kryteria diagnozy	57
3.2.1. Przyzwyczajenie a uzależnienie	58
3.2.2. Rodzaje uzależnienia	59
3.3. Zmiany w osobowości i zachowaniu	61
3.4. Oznaki zażywania środków odurzających	73
Podsumowanie	77
Pytania do dyskusji	77
4. W chemicznej pułapce	78
4.1. Środki odurzające i uspokajające	78
4.1.1. Opium i jego pochodne	78
4.1.2. Marihuana i haszysz	85
4.1.3. Barbiturany i benzodiazepiny	89
4.2. Środki pobudzające	90
4.2.1. Kokaina	91
4.2.2. Amfetamina	93
4.2.3. Ecstasy	95
4.2.4. Kofeina	98
4.3. Środki halucynogenne	99
4.3.1. LSD i inne halucynogeny	100
4.3.2. Rozpuszczalniki i inne substancje lotne	104
Podsumowanie	106
Pytania do dyskusji	107

5. Leczenie i zapobieganie	108
5.1. Wybór formy leczenia	108
5.2. System leczenia w Polsce	112
5.3. Nawroty uzależnienia	115
5.4. Profilaktyka narkomanii	115
5.4.1. Zanim dojdzie do pierwszej próby	115
5.4.2. Co należy robić, gdy dziecko sięga po narkotyki? ..	116
5.4.3. Wychowanie prewencyjne w domu	120
5.4.4. Profilaktyka narkomanii w szkole	122
Podsumowanie	126
Pytania do dyskusji	127
 Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii – komentarz	 128
 Adresy organizacji i placówek diagnostyczno-leczniczych pomocnych w zwalczaniu narkomanii	 133
 Piśmiennictwo	 149
 Skorowidz	 151